

for i allerhøieste Grad tvivlsomt, om ikke Frankrig netop paa Grund af disse voldsomme Foranstaltninger, selv om de have været forbundne med enkelte Goder, er kommen i en saa søndret og i mange Henseender ringere Stilling nu mod tidligere. Det har dog mistet to Provindsler, og det vilde ialtsald ikke være urimeligt at søge endel af Grundene dertil i den Søndring, der er fremkaldt i Nationen ved unødvendige og hensynsløse Bestræbelser. (En Stemme: Statskoupene!) Statskoupene ere en fuldstændig naturlig Konsekvens af de Statskoup, som foregik i 1789 og følgende Aar. Der er en anden stor europæiske Tanke og det er den, der angaar det fælles Broderskab. Det er ganske vist en „stor“ Tanke, naar man da ikke ser saa nøie paa Midlerne; men man har jo set, hvorledes den er endt med Dynamit. (Latter). Ja, de Herrer have maaste ondt ved at trække saa vidtgaaende Konsekvenser, men i ethvert Fald er det tydeligt, at, naar man ikke tager Hensyn til Midlerne, kan man gaa fra det ene skarpe Middel til det andet. Den „evige Fred“ er der ogsaa Udskillige, der sværme for, — og jeg tror endog saa, at der i dette Thing findes Enkelte, der søge praktisk at arbejde for den evige Fred; men det forekommer mig, at det gaar med disse Bestræbelser som med det hvidtærede Medlems (Monrads) Bestræbelser for trenga dei, at man netop arbejder for det Modsatte af, hvad man vil. Ligesom Tilhængere af den evige Fred praktisk taget arbejde nærmest til Fordel for de Feige og Fædrelandsløse og for politiske Intriganter, jaaledes tror jeg, at ogsaa de her omhandlede Love nærmest ville tjene dem til Fordel, der begjære Næstens Eiendom, og være til Fordel for de politiske Intrigemagere.

**Busk:** Der er virkelig ikke stor Anledning for os Andre — Ordføreren undtagen — til at tage Ordet om denne Sag, thi den høie Regjering tier jo stille, og jeg antager, at den fremdeles vil tie stille under denne Sags Behandling, saa der er jo intet Haab om, at dette Lovforslag kan komme videre. (En Stemme: Jo!) Ja, vi kunne da ialtsald ikke vente, at det vil blive til Lov, saalænge denne Regjering sidder. Men det foretømmer mig rigtignok, at alle disse nationaløkonomiske, filosofiske og revolutionære Anskuelser, som det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Hage) fik ud af dette Forslag, og som han lod regne ned over vore syndige Hoveder, ere af den Natur, at, havde jeg troet, at der laa saa fæle Ting i disse Forslag, vilde ialtsald jeg for mit Bedkommende virkelig ikke have været med til at stille dem.

Jeg tror imidlertid, at det er fuldstændig uberettiget af det ærede Medlem at lægge saa Meget ind i dette eller rettere i disse Lovforslag — for han gjenemgik jo ikke alene dette Forslag, men tog i Grunden op til Forhandling alle de tre andre Forslag, som dels have været og dels komme til Forhandling. Naar det ærede Medlem begyndte sine Udtalelser navnlig overfor Forslaget om den døde Haand med, at man skulde have Lov til at nyde Frihed, og at vi vilde betage Joll Friheden, hvilket var uberettiget, forekommer det mig uregtelig, at en saadan Udtalelse fra det ærede Medlems Side overfor en Tanke som den, der her ligger bagved, nærmer sig i Grunden til den samme Tanke, som i sit Tid blev udtalt til Forsvar for Slaveriet. Da det skulde ophæves, hørte man den samme Tale om, at det var at betage de Bedkommende en Frihed, at man der begik en blodig Uret. Det forekommer mig, at Udtalelser som de, det ærede Medlem her kom med, lige saa godt og med samme Grund og Ret kunde anvendes dengang som nu. Jeg kan virkelig ikke se Andet, end at det er aldeles uberettiget at tale om Frihed i den Forstand. Naar det ærede Medlem saa med Hensyn til det Økonomiske talte om, at det alene skulde være det, som gjorde, at vi vilde have Jorden fri, siger jeg: Ja, ganske vist spiller det en Rolle, og jeg tror ikke, at noget Medlem fra Landet vil negte, at det er sørgelige Forhold og Tilstande, der findes paa de Steder her i Landet, hvor Fæstevæsenet endnu herfter. Naar vi komme omkring og se disse Fæstegaardes Bygninger, deres Markers Drift, særlig — som det har viist sig selv paa de bedste Egne her i Landet — med Hensyn til Draining og deslige Ting, se vi, at de ere saa langt tilbage, at jeg virkelig ikke troede, at noget Medlem, som særdes paa Landet, efter hvad der foreligger for vore Dine, vilde benegte, at Fæsteforholdet er uheldigt baade for den Ene og den Anden; vi kunne jo høre det, naar vi komme omkring paa Landet, at de Fæstere, som sidde inde med Eiendommene, sige: Vi ville virkelig ikke gjøre Noget ved Gaarden i den eller den Retning, for vi kunne endelig svare det, som vi skulle, til Godseieren; det er jo temmelig billige Vilkaar, vi have det paa; men naar vi engang falde fra, ere vi ikke sikke paa, at vore Efterkommere ville faae Gaarden efter os. Denne Betragtning forekommer mig nok at kunne tages med. Naar den ærede sidste Taler sagde, at Fæstefløsningsen havde taget en saa rivende Fart, vide vi jo Alle, at Loven af 19de Februar 1861 dog ikke er saa gammel, og det ærede Medlem fra Tivoli oplyste jo og